

De Mandelgalm

Katholiek-Vlaamsch-Nationaal Weekblad voor Iseghem en Omliggende

FAICNICICNEN

De prijs wordt bepaald in overeenkomst met het bestuur van 't blad.

Inschrijving op alle postkantoren

Een jaar 15,00 fr. 6 maand 8,00 fr.
3 maand 4,00 fr. Buitenland 25,00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22, Iseghem

Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postnr. 2024.66

Alle mededeelingen moeten ten laatste den
Woensdag middag voor 't verschijnen van
't blad binnengezonden zijn.

Uitde voorgeschiedenis van het Activisme

Alvorens ons een kijkje te gunnen op de activistische strijd, dienen wij ons voor oogen te stellen den toe-stand der Vlaamsche beweging vóór den oorlog.

Toen prins Albert enkele jaren voor den oorlog den troon van België beklom, legde hij — het was de eerste maal dat dit in België sedert 1830 gebeurde — den grondwettelijken eed af ook in het Nederlandsch. Naar aanleiding van dit feitje boden een aantal Vlaamschgezinde verenigingen hem een adres aan, waarin, na hulde gebracht te hebben aan zijn daad van rechtscherstel jegens onze taal, een uiteenzetting werd gegeven van het programma der Vlamingen. Op geen enkel gebied zijn de Vlaamschgezinden tevreden met de bestaande toestanden: zij vragen «de volledige erkenning der rechten van het Nederlandsch in het lager onderwijs, in het hooger onderwijs, in het technisch en landbouwonderwijs, in alle takken van het bestuur, in het gerecht, in het krijgswezen, voor het behartigen van de stoffelijke belangen zoowel als voor de bevordering van wetenschappen, kunsten en letteren».

Elders lezen wij in dit manifest: «Al hebben de Vlamingen hun taal lief, al strijden zij voor hun zelfstandigheid, zij zullen nooit uit het oog verliezen dat België een tweetalig land is, dat de Walen hunne landgenooten zijn. Hun ideaal is immers eene natie te vormen samengesteld uit twee volken, waarvan elk gelijke rechten geniet in het bezigen hunner wederzijdsche taal».

Dit werd geschreven in 1910.

De partij-politieke tegenstelling.

In de jaren die aan den oorlog voorafgaan laaide de politieke strijd heftig op. Sedert de jaren '80 regeerde de katholieke staatspartij onafgebroken over België. Socialisten en liberalen eischten het zuiver algemeen stemrecht en om toch den gehaten vijand in de minderheid te krijgen, sloten zij kartel. Toch behield de katholieke partij de overhand. Wallonië gaf bij de verkiezingen in 1912 een flinke meerderheid aan de oppositie. Vlaanderen echter gaf 730.000 stemmen aan de katholieke regering, tegen 380.000 aan de oppositie.

Deze politieke tegenstelling was olie op het vuurtje van het Waalsch-Vlaamsch conflict en hetzelfde jaar zond Jules Destrée, socialistisch afgevaardigde voor Charleroi, zijn «Lettre au roi sur la séparation de la Wallonie et de la Flandre», in het licht. Het is een schitterend pleidooi, want Destrée is én advocaat én estheet. Als een plotse donderslag aan helderblauwe hemel klinkt na de mooie-gevoelige bladzijde over het vaderland, de schrille bekentenis: Sire il n'y a pas de Belges.

Er is de Waal: vil, inconstant, pépétuellement frondeur de l'autorité.

Er is de Vlaming: lent, opinâtre, patient et discipliné.

En eindelijk zijn er Belgen, nl. de officieelen en de Brusselaars en voor deze laatste laat de heer Destrée even aan zijn sarcasme vrijen loop.

Er is geen Belgische ziel. De versmelting van Walen en Vlamingen is niet wenschelijk: en zelfs indien wij ze verlangden, zouden wij moeten vaststellen dat ze mogelijk is.

Schrijver geeft dan een vluchtig, o zo vluchtig overzicht van de Vl. beweging.

Na 1830 werd het evenwicht verbroken ten nadeele van de Vlamingen. Thans echter, le mouvement enivre de ses succès et de sa force populaire, a atteint son but. Il le dépasse. Il menace la Wallonie.

En dan krijgen wij de opsomming.
 Ils nous ont pris la Flandre.
 Ils nous ont pris notre passé.
 Ils nous ont pris nos artistes.
 Ils nous ont pris les emplois publics.
 Ils nous ont pris notre argent.
 Ils nous ont pris notre sécurité.
 Ils nous ont pris notre liberté.
 Ils nous ont pris notre langue.

Hoe gevaarlijk het is voor profet te spelen moge blijken uit de regelen, waar de heer Destrée het heeft over «de veiligheid van Wallonië».

En het besluit? Och ja, de heer Destrée is aan het woord en hij is zoo rijk aan wendingen, hij is zoo gevoelig voor schakeeringen dat het soms moeilijk is om zijn kleur te bepalen. Wij

merken in elk geval dat hij heel wat sympathie voelt voor de autonomie van Wallonië.

De provincieraden van Luik en Henegouwen namen wenschen voor bestuurlijke scheiding aan, de tweede met algemeene stemmen op 2 na. Het Waalsch congres van 20 October 1912 te Charleroi besliste over te gaan tot de samenstelling van een Waalsch parlement.

Daarvan waren leden een zeer groot getal volksvertegenwoordigers en andere politieke personen uit Wallonië: Destrée, Buisset, Hambussin, Neujean, Pierard, Lorand, enz. Op voorstel van den heer Destrée werden tot voorzitters van de verschillende comiteiten benoemd:

Binnenland: Pastur; Openbare werken: Buisset; Rechtswezen: Magnette; Nijverheid en Arbeid: Troolet, enz.

De Wallonisanten kozen tot herkenningsteeken den Gallischen haan en besloten jaarlijks op 28 September het feest van Wallonië te vieren.

De weerklank in Vlaanderen.

Dit denkbeeld vond zeker geen onverminderd bijval bij de flaminganten. In zijn antwoord op een open brief van den Waalschen separatist Jennissen, reageerde zelfs Pol De Mont met argumenten, die geen steek houden. Zoo schreef hij: Een België met zelfstandigheid der twee talen is een België, waarvan de twee talen uit elkaar zullen gaan, het eene naar Frankrijk, het andere naar Nederland of Duitschland. In zulk België verliezen wij de voordeelen van de wisselwerking tusschen de groote beschavingen van West-Europa.

In elk geval was er in de houding der Vlaamschgezinden tegenover België heel wat verschil:

Zoo sprak Lod. Dosfel in een voordracht in 1909 gehouden vóór het Algemeen Nederlandsch Verbond te Gent:

«Moest ons Nederlandsch hier te niet, dan hebben wij aan België niets meer.»

«Dan mag het verdwijnen, dan toch verdwijnen niets meer dan eenige uitwendige, bij het wezen der zaak onverschillige vormen. Verdwenen zijn beurtelings de verschillende Italiaansche koninkrijken, een heel aantal Duitsche vorstendommen. Werd België Fransch dan zou het wel opgaan in Frankrijk.»

Roep ons als 't u belieft niet ten strijde, wanneer gij den hoogsten inzet van den strijd, onzen volksaard, doodt. Geeft ons geene geweren slechts, maar eene taal in den mond; geene kanonnen alleen, maar eigen onderwijs. Zingt maar «rallions-nous sous la même bannière», zoalang dit vaandel de dekmantel is van onze verdrukking»

En wat verder: «WIJ vieren echte vandaag en ONS hart zal op 21 Juli regelmatig kloppen, zonder haat maar vooralsnu nog zonder liefde.»

Typisch zijn de volgende verklaringen in de Kamerzitting van 21 Mei 1913:

M. Destrée. — Ce sont les Flamings qui m'ont attaqué avec le plus de virulence lorsque j'ai parlé de séparation...

M. Franck. — La séparation a été condamnée par tous les représentants autorisés du mouvement flamand.

M. Van Cauwelaert. — C'est évident et c'est ce que j'ai dit dans mon discours.

M. Henderickx. — Nous ne voulons pas la séparation, mais nous nous ne la craignons pas.

M. Franck. — C'est autre chose. (Interruption à l'extrême gauche).

M. Buisset. — Vous avez déjà compris.

M. Troolet. — La séparation ne doit pas être considérée comme menace contre la Flandre; au contraire c'est seulement une question de bon sens et de logique.

M. Hoyeis. — De la séparation, personne ne doit parler, parceque personne ne doit y penser.

M. Destrée. — On a traité l'idée séparatiste avec les dernières sévérités. Moi-même, j'ai eu à hoisir entre hurluberlu, criminel et autres epithètes variées.

Op de stemming der Vlaamschgezinden in het jaar 1914 waren de nederlagen die de flaminganten leden in

het Belgisch parlement, n.l. op het stuk van het lager onderwijs en van de legerinrichting van grooten invloed. Persoonlijk heb ik van dichtbij kunnen nagaan welke beroering dit verwekte in de studentenmiddens te Leuven.

Uit dit midden kwam een flink procent der eerste studenten aan de Vl. hoogeschool en der frontstrijders. Anderzijds was er te Gent: Ter Waarheid.

Vlaanderen en Duitschland.

Welke waren tot nogtoe de verhoudingen geweest tusschen de Vlaamsche beweging en Duitschland.

In een brochure over de Vlaamsch-Waalsche nationaliteitsstrijd, door Dr Oswald in Mei 1914 uitgegeven, vindt men daarover eenige gegevens.

In de jaren veertig zien wij pogingen tot toenadering. De aartsbisschop van Breslau vertaalde Consciencees eerste roman. In Keulen en Brussel werden Duitsch-Vlaamsche zangfeesten gehouden; studenten van Bonn en Leuven verbroederden feestelijk. Aan Conscience werd de orde van den rooden adelaar verleend. In 1844 werd een Duitsch-belgisch handelsverdrag gesloten. Het eerste Vlaamsch dagblad, in finantieele moeilijkheden geraakt, trachtte vruchteloos steun te krijgen van den Pruisischen gezant te Brussel. Te Gent hielden Wolff en Hofmann van Fallensleben voordrachten; het tijdschrift «De Broederhand» dat van 1845 tot 1847 verscheen, ijverde voor Duitsch-Belgische toenadering. De liberale omwentelingen, die in 1848 zoowat overal in de Duitsche landen losbraken, brachten het einde dezer pogingen, die later in de jaren 60, 70 en 80 nog eens beproefd werden, zonder duurzame gevolgen, temeer daar tusschen België en Duitschland een Nederlandsch gericht hadden.

Dat de opkomst van Duitschland en de daling van het Fransche prestige in de laatste helft der 19e eeuw van invloed moest zijn op de Vlaamsche beweging spreekt vanzelf, daar de Vlaamsche strijd een onderdeel is van den Germaansch-latijnschen tweekamp.

Terwijl de Belgische barometer nu niet bepaald op fixe stond, hoopten de onweerswolken aan den Europeeschen gezichteinder zich hoe langer hoe meer op.

De Europeesche staten stonden in twee kampen: Frankrijk-Engeland-Rusland enerzijds, Duitschland-Oostenrijk-Italië anderzijds. Overal werd koortsachtig gewerkt aan den uitbouw der militaire uitrusting.

In België zelf was het vertrouwen in de door de mogendheden gewaarborgde neutraliteit sterk gedaald. In alle wel-ingelichte kringen kon men hooren vertellen dat in geval van fransch-duitsch konflikt de deutsche troepen langs België om Frankrijk zouden binnenuitrukken. Er waren dan ook besprekingen gevoerd tusschen leden van den belgischen en den Engelschen staf. De herinrichting van het Belgisch leger was volop aan den gang.

Toen klonk in de vakantieperiode 't moordschot te Serajewo. Een maand nadien zond de Duitsche regering een ultimatum naar Brussel. Op enkele dagen stond Europa in vuur en vlam. Het werd een Europeesche oorlog en weldra een wereldoorlog, lijk de geschiedenis er nog nooit een te zien had gegeven. Miljoenenlegers traden in het veld. In België verwekte de Duitsche woordbreuk groote verontwaardiging, die dan door de gruwelen van den inval — men denke aan Leuven, Aarschot, Dinant, enz. — en door de onmensselijkheid van de werkliedenopeischingen stilaan groeide tot scherpe haat.

Augustus 1914.

Wij hebben reeds gezegd dat er in Augustus 1914 een elektrische stroom vaarde door België. Koning Albert riep de Vlamingen toe: Gedenkt de Gulden Sporen. Ook de flaminganten waren loyaal en de Vlaamschgezinde bladen zetten hun lezers aan te strijden voor het vaderland: zoo Hooger Leven, De Witte Kaproen, het meetingisten-weekblad De Vrijheid.

«De Vlaamsche Gazet» van 14 Aug. evenals «Het Handelsblad» van 13 Augustus drukten nog een artikel «Zij zullen hem niet temmen» van de hand van Dr Borms.

Na gewezen te hebben op de heldhaftige houding der Vlaamsche soldaten te Luik, besloot de schrijver als volgt:

«De Vlaming toont zoo aan zijn broeder de Waal, hoe uit de liefde tot zijn aangebeden Vlaanderen, tevens een diepe gehechtheid aan 't Belgisch vaderland gegroeid is; hij bewijst met

In alle gouwen staan de Nationalisten in 't gelid. Van overal bereiken ons de verheugendste berichten over de werking en den bijval.

Elke afdeeling, elke vertrouwensman organiseere in stad of dorp den strijd.

Wie inlichtingen wenscht, wende zich tot z'n Arrondissementsbestuur.

heldedaden, dat zijne apostelen het goed voor hadden, toen zij in hem stamtrots en eigenwaarde opwekten en hem 't Vlaamsche Evangelie brachten, dat onder andere bevat: «Wij willen noch Franschen noch Duitschers worden! Wij willen ons zelf zijn!»

«Vlamingen, strijd dus voort met leeuwenmoed! Doet u gelden op het slagveld en overal, zoodat onze regeerders na den oorlog moeten bekennen: «Het Vlaamsche volk is nog steeds een heldenras! Zoo een schoon en waardig volk verdient zijn volle recht!» En als eerste belooning voor zijn dapperheid en trouw, schenken wij het de Gentsche hoogeschool!»

De activisten hebben steeds beweerd dat de franskiljon het eerst de gods-vrede geschonden hebben. Historisch is dit nog niet bewezen. Het geschiedenisveld van het activisme ligt nog vast. Wij zijn nochtans geneigd om

antwoordt aan wat natuurlijkerwijze kan verwacht worden van de franskiljon in voor hen zoo gunstige omstandigheden.

Persoonlijk herinneren wij ons welken ongunstigen indruk het op ons maakte toen Maeterlinck, de man van het jargon vaseux, in de Scala te Milaan ging verklaren dat België de latijnsche beschaving gered had.

Op 22 Aug. 1914 viel de Métropole de Vl. beweging aan als pangermanistisch: Willem Jottrand, Rodenbach moesten het ontgelden. «Bij ons geene herdenking van den Slag der Gulden-sporen meer. Wezen wij doodeenvoudig Vlamingen.»

In den Journal des réfugiés 24 Oct. 1914 schoot men giftige pijlen naar Raf. Verhulst, G. Weyler, L. Franck en Van Cauwelaert. «De pangermanisten, vrienden van den heer Franck, die des tijds door den mond van Pol de Mont de komst der Pruisen in België verbeidden en die nu bezig zijn de stad Antwerpen in 't belang dezer laatste te herbevolken.»

R. Colleye schreef in «Le cri de Londres» (15 Juni 1915): «La Belgique de demain sera latine ou ne sera pas.»

De Leeuwenvlag is niet onze partijvlag

Zij is de Vlaamsch-Nationale vlag.

Een brave jongen schrijft een kolom slecht proza in een lokaal blad (nl. De Volksstem van Aalst), om er zijn verontwaardiging over te lichten dat we «slechts enkele regelen hebben gewijd aan het Jeugd-congres te Antwerpen.»

Laten we aan dien verontwaardigden meener opmerken dat ons blad een Vlaamsch Nationaal strijdblad is dat zijn aandacht vooral wijdt aan den Vlaamsch-nationalen strijd. Laat hij daarbij bedenken dat we slechts een weekblad zijn en dat geen ernstig mensch het ons kan ten kwade duiden als we aan een godsdiensstige betooging geen ruimer plaats inruimen.

Dat ligt niet aan onverschilligheid van onzen twegen voor de uitingen van het godsdiensstige leven, maar aan het karakter zelf van ons blad.

Het zal, naar we hopen, de Volksstem niet verbazen dat een tijdschrift voor natuurkunde b.v. geen lang relaas brengt over de Jeugdbetooging te Antwerpen: evenmin wij het hem korzelig maken dat een Vl. Nationaal strijdblad dat verzuimt.

We hebben aan deze Jeugdbetooging in ons blad aandacht geschonken voor zoover deze betooging belang opleverde van uit een Vlaamsch-nationaal standpunt bekeken.

En we hebben ons van harte verheugd over het Vlaamsch karakter van deze katholieke betooging der Vlaamsche jongeren.

De Volksstem, het blad van den h. Moyersoen schrijft:

«'t Was toch geen geheim voor niemand dat het onze Vlaamsche katholieke jeugd was die ging betoogen naar Antwerpen en bij zulke betooging pasten toch wel Vlaamsche vlaggen en Vlaamsche muziek. Of dacht dat blad misschien dat de Fronters het monopolium bezitten van de Vlaamschgezindheid en dat de leeuwenvlag HUNNE vlag is? 't Heeft veel te lang geduurd dat die vlag onze vlag, algemeen aanzien werd als het vaandel van oproer en verdeeldheid. De Vlaamsche nationalisten, vooral in 't land van Aalst, hebben de leeuwenvlag misbruikt en onteerd; zij hebben het recht niet die vlag als de hunne op te eischen. De leeuwenvlag is de vlag der Roomsch-katholieke Vlamingen.»

Laten we eerst eenige «vergissingen» recht zetten.

De leeuwenvlag is niet de vlag van Vlamingen, neen de leeuwenvlag is zinnebeeld van ons Vlaamsche vaderland, dus de vlag van alle Vlamingen.

We hebben ook nooit gedacht dat de leeuwenvlag de vlag van één partij, ook niet van de onze, was.

We dragen de leeuwenvlag aan het hoofd van onze stoeten, we bevlaggen onze huizen met de leeuwenstandaard niet omdat we die vlag aanzien als de vlag van onze partij, maar omdat we Vlamingen zijn is de leeuwenvlag onze vlag.

We zijn er ons dan ook niet van bewust dat we deze vlag hebben misbruikt en nog veel minder onteerd.

Voor de rest doet ons deze Vlaamsche geloofsbelijdenis in het blad van den h. Moyersoen zeer veel genoegen.

We zijn er over verheugd dat ook de Volksstem de leeuwenvlag voor zich opeischt.

We hopen dan ook dat op 11 Julidag van aanstaande jaar b.v. de leeuwenvlag aan den gevel zal wapperen van het katholieke partijlokaal, van den h. Moyersoen en van al de vooraanstaande katholieken, die het monopolium van de Vlaamschgezindheid niet aan de fronters willen laten.

Meer nog, we hopen dat de Vlaamsche Studentenbond van Aalst toelating zal krijgen om aanstaande jaar deel te nemen aan de processie onder de plooiën van zijn leeuwenvlag en we vertrouwen er op dat men het zal nalaten in de toekomst om naar het biddom verontwaardigde protestbrieven te schrijven, als er een leeuwenvaan wordt geheschen aan den gevel van het Klein College alhier.

We kunnen begrijpen dat men ons het monopolium van de leeuwenvlag heeft glaten na den wapenstilstand toen er eenigen moed toe noodig was om onder de plooiën van die vlag op de straat te komen en we zullen ons hartelijk verheugen over de bekeering van al de verstokte franskiljonsche zondaars.

Voor de rest geven we aan de Volksstem den goeden raad niet te veel te verwachten van de hartroerende bezweringen die haar artikel brengt aan het adres van de «Katholieke jonge Vlamingen die te goeder trouw aangeland zijn in het Vlaamsch Huis».

Hij weze gerust; ook zij hebben de stem van den H. Vader vernomen die aandringt opdat de Kath. Actie voortaan streng zou gescheiden worden van de katholieke partijactie.

Ze zullen de vermanningen van den H. Vader terdege indachtig zijn en het gezelschap vermijden van hen die van de Kath. Actie en van de Kath. partijactie een onsmakelijk poespaas bereiden.

Geloof ons, Volksstem, voor ons is het geen «magere troost» den Vlaamschen Leeuw te hooren opklinken uit de rangen van de Vlaamsche jeugd — voor ons is dat het beste bewijs dat onze arbeid ten bate van de Vlaamsche herleving niet onnuttig is geweest.

Uit onzen Pijkoker

Wat willen de Vlaamsche Belgicisten?

Op deze vraag antwoordt volksvert. Van Severen in de West-Vlaming: «Ofwel wil het Vlaamsch-belgicisme het «In Vlaanderen Vlaamsch» verwezenlijken; ofwel het «In België Vlaamsch» met het gevolg «België aan de Vlamingen».

Het eerste is een perfecte onmogelijkheid zoolang het «Vlaanderen aan de Vlamingen» niet is verwezenlijkt. Het tweede is slechts mogelijk door de Vlaamsch-nationalistische methode.

Gij vraagt mij: zijn er dan Vlaamsch-belgicisten die het tweede willen?

Ik antwoord: Ja, in den geest althans van enkele klaarzienden onder hunne leiders is, het Vlaamsch-belgicisme meerderheid van hinnen nabewoond, onder de herschappij van vervlaamschte Vlamingen staande werkelijk het land der Vlamingen zou geworden zijn en bijgevolg een Vlaamsche Staat.

Dat willen de verstandige Vlaamsche belgicisten zonder het te durven zeggen natuurlijk, want moesten zij het zeggen, dan vloog de Belgische Staat seffens uiteen, door de verontwaardigde woede van de Walen.»

Frankrijk en de militaire hervorming in België.

Op 1 October 1927 verscheen onder bovenstaande titel in «De Volksmacht», het bekende orgaan der kath. democraten in West-Vlaanderen een artikel dat een merkwaardige veroordeeling is van de houding dier zelfde kath. democraten in 1928.

We geven dit artikel elders in ons blad weer.

Luidruchtige vaderlandsliefde.

Le XXe Siècle weet te vertellen dat de Duitschers de streek rond Waterloo opkoopten om er een... vliegvelde aan te leggen en dat ze daarbij geholpen worden door iemand van wie de vaderlandsliefde verre van te kunnen verdracht worden, in zekere kringen zelfs als wat te luidruchtig doorgaat.

En het Laatste Nieuws merkt daarbij aan: «De al te luidruchtige vaderlandsliefde dient inderdaad al te dikwijls als uithangbord om een meer verdachte lading te dekken.»

Voor den oorlog waren franskiljonsche drijvers de voornaamste makers in Duitschen invloed, wat ons land betreft; dat was o.m. het geval te Antwerpen.

Ook thans zijn er landgenooten die van een zoo luidruchtige vaderlandsliefde getuigen, dat men wel eens de vraag moet stellen wat daar achter schuilt. Menschen die in trouw en eerblijheid hun land willen dienen hebben al dat beslag niet noodig.

Hersenschimmen.

Uit een bijzonder correspondentie aan de Telegraaf (27 Juli 1928): «Het was in Warschau in het jaar 1921.

De droom der Polen was tot werkelijkheid geworden. Polen was herenigt en zelfstandig. Toen zag ik Pilsodski weer. In 't Belvédère-paleis, het oude Zomerverblijf der Russische gouverneurs, werd ik in optima forma voorgesteld aan het Staatshoofd der Doolruchtige Republiek, zoodaals Polen, trouw aan een oude traditie, beet.

Daar stond nu Joseph Pilsodski, omringd door officieren in Poolse uniformen, door diplomaten in met goudbestikte en met decoraties behangen galakleedij, dezelfde Pilsodski, dien

TEGEN DE ZES MAANDEN

Bij art. 12 werd door kamerlid Jacquotte een amendement ingediend, dat besloot tot de onmiddellijke invoering van den zesmaanddienst. Daarbij werd bepaald dat alle de soldaten, thans bij dienst, en die zes maanden ouder de wapens waren, dadelijk naar huis zouden worden gezonden.

De fronters ondersteunen dit amendement. De naamroeping kan niet gevraagd worden, omdat de socialisten niet willen stemmen. De zesmaanddienst wordt verworpen door de katholieken en de liberalen tegen 6; 5 Vlaamsche nationalist en 1 kommunist.

De socialisten laten dus hun kiesbeloften over de zes maand andermaal in den steek.

ik in 1913 te Krakau gekend had en die toen jonge lieden wief voor een ideaal, dat de grootste staatslieden als 'n hersenschim beschouwden. Nu ontving diezelfde Piisoedski brieven van monarchen, welke aanbringen met «Grand et Bon Ami».

Zoo zijn er ook «grote» staatslieden, knechten van België, menschen die vooral willen «rijk worden» of voor wie het heele leven in zekeren zin één omkooprij is, die beweren,

dat het ideaal van de hereeniging der Nederlanden een «herschenschim» is. De geschiedenis leert ons, dat de «herschenschim» van heden de werkelijkheid van morgen is. En laten wij niet vergeten, dat zij, die een ideaal «herschenschim» noemen, vaak aldus spreken, alleen omdat zij bang zijn voor de verwezenlijking van het ideaal, omdat zij vrezen dat hun «rijk worden» daardoor in het gedrang zou kunnen komen.

Voor onze Propagandisten

Frankrijk en de militaire hervorming in België

Sedert maanden hebben wij hier gewezen op het gevaar der fransche overheersing in België ten gevolge van de blinde liefde van onze politieke voormannen voor Frankrijk.

Het is nu zoover gekomen dat alle man wakker is geschoten en dat zelfs niet vlaamschgezinde bladen «halt» moeten roepen.

Sedert Februari werkt Frankrijk op alle manieren om zijn militair programma op te dringen aan België. Dat gebeurt door officiële bezoeken, feestelijkheden, berichten in de bladen en drukking op de politiek. Door de redevoering van den franschen maarschalk Pétain te Dinant, werden de kaarten op tafel geworpen. De fransche officieuze bladen lieten hooren dat de herdenking van de oorlogsslachtoffers maar een gelegenheid was, dat de belangrijkste reden voor het bezoek van den franschen generaal was om de belgische bevolking te wijzen op haar afhankelijkheid van Frankrijk.

Wij zouden eindelijk ook waterwegen en fortificaties moeten aanbrengen om Limburg in staat van verdediging te stellen.

In dat geval zou Frankrijk ons toelating geven om den militairen dienst te brengen op 8 maanden.

Onder de niet vermelde eischen komt dan nog waarschijnlijk dat ons leger in geval van oorlog onder de orders zou staan van den franschen generaal staf.

Daarmede kunnen wij nu afwachten wat de Broqueville ons zal voorstellen. Het zal waarschijnlijk niet veel afwijken van de fransche eischen want in het antwoord van de Broqueville en in de officiële belgische mededeelingen aan de pers, staat er duidelijk dat de Belgische regering hoegenaamd niet van zin is om volledig de gehoorzaamheid te weigeren aan de bevelen van Parijs.

Het is nu zoover gekomen dat alle man wakker is geschoten en dat zelfs niet vlaamschgezinde bladen «halt» moeten roepen.

Ommiddellijk trok onze minister van Oorlog, de Broqueville, naar Parijs en hij hield er eene redevoering die moest dienen als antwoord op de rede van Dinant. Hij beweerde dat hij vóór, gedurende en ná den oorlog alles gedaan had wat mogelijk was om Frankrijk te gehoorzamen, maar dat het jammer was dat Frankrijk België bleef miskennen op het gebied van de handelsbetrekkingen. De Broqueville moest dus verontschuldigen aanbieden en nogmaals openlijk verklaren dat hij bereid was alles te doen wat Frankrijk vroeg. Maar die zinspeling op de economische moeilijkheden bracht nieuw licht in de zaak. Nu weten we inderdaad dat Frankrijk den uitvoer van belgische producten naar Frankrijk belemmert om aldus druk te oefenen op de regering in België te dwingen de militaire plannen van Frankrijk te dienen. De fransche politiek komt hier op neer: zoolang België de fransche bevelen niet heeft uitgevoerd zullen wij stokken op de wielen blijven steken voor den belgischen handel. Dat is chantage dat Frankrijk tegenover geen enkel ander land zou durven gebruiken.

Wij voegen daarbij maar eene bemerking: de socialisten, die zoolveel kabaal maken voor het publiek met den 6-maandendienst, hebben tot nu toe nog niets gedaan om de fransche militaire dwingelandij in België te breken. Integendeel zijn de brusselse en vooral de Waalsche socialisten met Branquart aan het hoofd, de grootste voorvechters om de Fransche overheersing in ons land te steunen.

En dat moet ons niet verwonderen. Sedert jaren hebben alle belgische politici liefdeliedjes gezongen voor Frankrijk en franschgezinde betoogingen uitgelokt. Frankrijk meent nu dat het mag gebied en dat 't geheel natuurlijk is dat België gehoorzaamt. Waar het tegenover andere landen probeert in de gunst te staan door het geven van economische voordeelen en dan dat land te ontzien, meent het bij ons te mogen dwingen en gebiedt zonder de minste vergelding. Frankrijk is verward geraakt door het fransklonijnsme van de opvolgentlijke belgische regeringen.

Geeft België nu nogmaals toe, dan is het gedaan met België's onafhankelijkheid.

Wij kunnen niet anders dan hier ook even stil staan bij sommige uitingen van den E. H. Pastoor, die ons niet alleen als Vlamingen, maar ook als Kristene menschen bovenmate hebben geërgd.

Wij hebben niet veel te zeggen over zijne aanhalingen uit een der oorlogsbrieven van Kardinaal Mercier, alleen dit: Men heeft Z. H. Benediktus de XV door de pers der Verbonden, maanden lang hooren uitschelden op de grofste wijze omdat hij een taal sprak die de taal was van een Vader voor al zijn kinderen, eender waar het oorlogswee hen te sterven bracht op vreemde slagvelden, men heeft Z. H. Kardinaal Mercier als den grootsten Vaderlander geprezen en men heeft Z. H. den Paus uitgeschelden als een verkochte aan de Duitschers. Ziedaar tot welke krankzinnige uitzinnigheden de oorlog den volkeren heeft geleid. Ziedaar wat de vaderlandsliefde heeft voortgebracht onder kristene volkeren. Gij, Eerwaarde, beaamt de woorden, van den Kardinaal: «Niemand kan een goed kristen zijn die geen goed vaderlander is!» Gij hebt ze ons in 't gezicht geworpen van op datzelfde altaar waar enkele oogenblikken later het onbloedige sacrificie van den God-mensch geschieden zou, van Hem die aan de Volkeren niet de vaderlandsliefde, maar de liefde tot alle menschen der wereld kwam verkondigen. Kristus die van geen vijanden sprak, die ons leerde lief te hebben, zelfs hen die ons haten. Kristus die op het Kruis van Kalvarien stierf, niet voor ons alleen, maar ook voor al de menschen der wereld. Gij hebt de Duitschers nagesproken, dat God met ons, «Gott mit

Uit een artikel van den «Temp» vernemen wij duidelijk wat Frankrijk van ons verlangt:

Wij zouden moeten vooreerst het getal officieren en onderofficieren vermindern en daarvoor een systeem inbrengen van vrijwilligersleger, waaruit later alle Staatsambtenaren zouden benoemd worden; het militaire van de administratie.

Wij zouden ook moeten ons materiaal voor de artillerie volledig vernieuwen, alsook ons bezit van vlieg-machiens.

Wij zouden verder eene verdedigingslijn moeten aanleggen langs de duitse grens volgens de plannen van den franschen generaal staf. Wij zouden nieuwe forten moeten bouwen en geheel de streek van Eupen en Malmedy versterken (daarvoor kregen wij verleden jaar geen toelating om dat gebied aan Duitschland weer af te

Overdenkt nu de houding der mandatarissen van de christene democratie in de Kamer en trekt het besluit!

MIJN MOEDERSPRAAK

Peter Benoit

O moederspraak mij lief als geen,
Diep roert m'uw zoet geluid!
Waar ook mijn hart als staal en steen,
Gij dreeft den trots er uit.

Gij buigt mijn stijven nek zoo licht
Als moeder aan heur hart,
Uw vleitn streelt me 't aangezicht,
En stil is alle smart.

Ik voel me noog een dertel kind:
Geen booze wereld meer!
Gij koost mij als een voorjaarswind:
Daar bloeit de vreugde weer!

Mijn oudje zegt mij nog: «Komaan», —
En vouwt mijn hand: «Uw beëls —
En: «Onze Vader», vang ik aan,
Lijk ik wel vroeger de!

Dat voel ik diep, dat wordt verstaan:
Zoo spreekt ons hartebloed;
En hemelvrede waait mij aan
En weer is alles goed.

Mijn moederspraak, zoo rein en recht,
Gij tolk van 't oude diët,
Als bloot een mond «mijn vader» zegt,
Dat klinkt m'als engelenlied.

Zoo heerlijk streelt me geen gezang,
Zoo kweelt geen nachtegaal!
En tranen vloeien langs mijn wang,
Gelijk de beek ten daal!

Tien jaar na den Oorlog!!!

Kantteekeningen bij 'n «Doodenhulde»

En dit vrienden gebeurde in het jaar 1928, tien volle jaren na het luwen van den wereldbrand, na den moord van miljoenen, na den razenden waanzin der menscheid. 't Gebeurde in een klein dorp, of beter 'n gehucht, vlak boven Putte, te Grasheide. 'n Zieleschoone dag, te schoon om droeve dingen te herdenken en bovendien in een atmosfeer waar de tonen der kermisdeuntjes pas verstorven waren. Maar 't gebeurde alles met een goed hart, met veel offervaardigheid van simpele, goede menschen, bij wie de vaderlandsliefde wat anders is dan een hol en afgetrokken naamwoord.

Er was een spreker uitgenoodigd die op 't stuk van Belgische vaderlandsliefde in geen geur van heiligheid staat en derhalve volstrekt ongewenscht was door al wie tijdens den oorlog anderen liet vechten om na den oorlog te doen of hij alleen den Duitsch verslagen had. Ge hebt al geraden wie dien spreker was; namelijk uw die naar Eerlijk gesproken hadden we ons aan zoo'n verrassing niet verwacht. We waren er heelemaal niet op bedacht bij deze Doodenhulde, in volle kerk een les van Belgische vaderlandsliefde te ontvangen, nog wel van een E. H. Pastoor die van op de altaartrede, twintig keer opnieuw sprak over den Duitsch, onze vijand, over de misdaden en de verwoesting door den Duitsch in ons land gebracht, over zijn persoonlijk oorlogsleed dat hierin bestond, dat op 'n goeie dag, een feldweibel, die bij den heer Pastoor geen onderkomen kon bekomen, de deur brutaal tegen den wand smakte en dreigde met vervolgingen wegens opstand tegen de soldaten (zoo zegde de katholieke gezinden kapitein van het Duitsch leger, (Foi, foi, als ik dan toch zoo'n vaderlander was, dan had ik «de hulp van den vijand» ook maar vierkant geweigerd). Ten slotte was dit alles 't ergste niet. De E. H. Pastoor vond niet beter dan ons van af de altaartrede te verstaan te geven dat ze op Grasheide niet gediend waren met oproermakers en opstokers. Ja, dat had men best verteld aan die van Grasheide zelf, die reeds van over een half jaar en langer, ons verzochten om toch te willen komen spreken. Maar nog eens, wat had dit alles te stellen met deze Doodenhulde? Het ging hier om 't herdenken van het offer, 't bloedig-zware offer van een simpele jongen, om niets anders. Wij konden als oud-strijders een les in vaderlandsliefde missen: Wie vier jaar in 't slijk van den IJzer stond, wie als grijzelaar der Duitschers, op zeventien jaren leeftijd het ouderlijk huis ontvlucht, om volk en land te gaan dienen die heeft tien jaar na den oorlog geen raadgevingen noodig, als die hij moest in ontvangst nemen op een manier, die er werkelijk niet op berekend was om hem of andersdenkenden te overtuigen. Wie er de liefde voor België op zulke manier wil instampen, stampt ze er onfeilbaar uit.

Welhoe, onze Doorluchtige Bisschoppen hebben over het nationalisme gesproken als over het onmatige vaderlandsliefde. Wat is de vaderlandsliefde dan die wij in het aartsbisdom Mechelen moesten hooren uit een priestermond? Zoo een taal spreken de Vlaamsche Nationalisten niet, dat is de taal der «Nation Belges» en der «Action Française» waar over Rome zelf, door den mond van een der opvoegers van Benediktus den Vredspaus, straffend 't vonnis heeft geveld. En wij vragen er geen vergiffenis om, wanneer we verklaren dat wij wederstaan bij Rome en het Roomsche vredeparool, dan bij de patriotische uitspattingen van diegenen die schijnen te vergeten dat het niet volstaat Kristus tot Koning uit te roepen in de gemeenschap, wanneer de heerschappij van Satan er regeert onder den vorm van een nieuw Evangelie dat onder den dekmantel der vaderlandsliefde, den haat straks tot een nieuwe deugd verhelvt. Dat zij, die verantwoordelijk

Ook tegen de groote Gezinnen

In een amendement bij art. 12 neergelegd stelden Van op den Bosch, De Backer en Butaye voor een vrijstelling te verleen aan den eerst opgeroepene van 4 kinderen en subsidiairlijk, als dit amendement werd verworpen, een vrijstelling in dien het huisgezin vijf kinderen tellt.

De vijf Vlaamsche nationalist alleen steunen die beide amendementen. De steunpilaren van de kroostrijke gezinnen, Allewaert, Van Schuylenbergh en anderen roeren niet en deze zoo eerlijke wijzigingen worden met een verpletterende meerderheid afgewezen door katholieken, liberalen en socialisten.

Woorden genoeg voor de groote gezinnen, daden blijven uit!

waren voor wat gebeurde in dat schamele dorpje, hun verantwoordelijkheid nemen, zoo ze durven. Wij nemen de onze, en elk woord dat we vertolken op het graf van een dooden makker blijft gesproken, in volle eer en recht geweten!

WARD HERMANS.

PEE PUID

De verschillende relletjes in deze laatste tijden uitgespeeld tegen de Vlamingen hier en daar, in 't bijzonder langs den zeedijk, leeren ons eens te meer, dat wij, Vlamingen, 'k late varen in België, maar in ons eigen Vlaanderen, noch piepen, noch roeren, noch reppen mogen, zonder dat de klokken luiden — de brandklokken — maar wat de staké uitrekt, is het schandaal te Oostende, waar de gewezen minister, Kamiel Huysmans — de meest volksgeliefde minister die ooit bestond — getergd, gehoond, bespogen en geslagen werd, hij en dezen die met hem waren, tot zijn dochter toe, door Groot volk! O! Edeldom.

Die mishandelingen Kamiel Huysmans toegebracht door den edeldom van de snobs, waren niet gericht tegen den Socialist, maar tegen den Vlaming en zoo krijgen wij er allemaal ons deel in.

Nu zitten we dat te bepeizen en te bebroeden en te beknabbelen; w'halen de vuisten op en we magineeren en we grommen: voor hoelang nog?

En kijk, onwillekeurig peizen we op Pee Puid.

Pee Puid van den Mulhoek, te Krottegem, had zijn koe verkocht uit krotte aan een veekooper en leverde ze naar de herberg «Den Wroeden Osse» te Roeselare. Pee, moe 'e weten, was een eenige brokke van een vent, groot, gepuikeld, op zijn vierkante tuitstaken — die 'n linge ruit aan in een vijstaken — Pee had ook een tote waaruit men vlammen hadde geslagen, alla een gedokkerde knapper. Pee was alzo, maar bij al dat geweldig kubiek en vierkantigheid voegde Pee een schabouwelijke driekantigheid van houding en een eersteconomiekantachtige bloedigheid. Dat was Pee, groot en fel, maar fraai, fraai 't te fraai om op de wereld te loopen.

Zijn naam was Puid en hij 'n hadde voor een pondgrote nog geen puid kwaad willen aandoen; en hij zou den kaas van zijn brood laten stelen hebben door den eersten de gereedsten greppedanser; en hij zou rood geworden zijn van schaamte, zonder te weten of hij rood werd voor zijn eigen of voor den kaasdief. Ja, zoo was Pee.

En zoo kwam Pee Puid, na zijn koe op stal geleverd te hebben, in de gelagkamer van Den Wroeden Osse. Dat moest er nu precies omme doen, juist als Pee een glas bier besteld, komt er daar een steeds fiersterke binnen poerdepatallandronke de herberg ingevlechtebeend, en van zoohaast het dien eenliken, worscheen, rooduitslaande boer ziet, het begint hem, zoolveel zijn heerekeeltje slikken koe, uitschelden voor Judas en Barabas en al dat niet 't deugt. Pee werd zoo rood als een pioene en ging zitten lijk een geschopten hond tenden d'herberge, met zijn mond vol tanden en zóó beschaamd! zoo eeuwig djeememis beschaamd! Al die boeren en kooplieden die bij de tafels zaten, keken naar Pee en ook naar Fiester, naar Fiester en naar Pee en ze zwegen en wachten lijk achter entwat dat zou komen, maar d'r kwam niks: Fiester verweet en Pee zweeg en 't kurieste was dit: hoe langer Pee zweeg, hoe kwader Fiester werd, tot eindelijk, kokend door Pee's goedzakkigheid, naar dien pioenroden bloederik zijwielde en met een franschen vloek vijzesse tjoftje: 'k ga uw apensmoel ambachten!

Pee kwam al met een keer wit. — Hei gij verdomme! schreeuwde hij en hij sprong recht, jamaar oprecht geheeltgezansch recht — peist dat van Pee! — en met één grepe had hij Fiester vast bij 't gat van zijn broek en bij zijn nekkepeze en hij douw; hij douw en Fiesterke kwakte toe, toe, en de beenen tegen het voorhoofd, dubbel toe, precies lijk een open brevier door een zenuwachtige patershand toegelikt. Zoo kwakte Fiesterke toe, toe dat het klakte en kraakte entwaar — dat het kraakte van de danige spanning en de ding.

En al met een keer, Pee hoort dat en hij beziet dat tweedubbelgepenen schaaft tusschen zijn berenklaauwen; en hij stapte éne gang naar den eersten den gereedsten herbergstoel en hij zet er met moeilijke bezorgheid Fiester wêr op; en zek gaat hij terug zitten op zijn stoel, beschaamd, maar beschaamd 't omdat hij zijn eenliken pooten rond dat tetingske geslegen had en omdat 't kraakte; en hij raapte

zeere, zeere 't geld van zijn koe op, vergat zijn glas uit te drinken en poertte weg.

En weet je wat er gebeurde? Als Pee uit de voeten was, sprong Fiester recht en triompheerde; en hij zei: bond: me vast, of 'k loop achter en 'k sla hem geheel dood!

En Pee ging naar huis en hij vertelde alles aan zijn wijf.

'k Hee dom gedaan, zei Pee, 'k voelde dat, maar algeijk, 'k Gelooft da 'k het nog zou doen, want ge moogt me zien voor wat da' je wilt, vrouwmensch, 'k komme nog dul als 'k er op peize.

En ja, Pee werd wêr dul, zuiver van d'r op te peizen.

Zou je geloovent: 't is tijd dat ze Pee gerust laten, wee' je!

Laaf Pee gerust!

Neen, maakt hem maar dul!

WARDEN OOM.

VARIËTEIT.

Allee, we zijn gered Nu zijn ze weer terug, De koning en zijn Beth.

En om die blijde terugkomst op zijn echt Belgisch te vieren hebben de officieele mannen, de platbroeken, het geel van de kontribuwabels ofte bestalingbetalers, langs deuren en vensters op de straten van Antwerpen en Brussel gesmeten. Waarom? vragen de menschen. Wat zijn ze daar gaan doen? Wat heldendaden hebben ze daar gepleegd?

Als ge dat allemaal ziet en hoort, dan moet ge, als ge nog peizen kunt, toch wel neker in uw eigen zeggen dat het met den Belgiek ver gedaan is. Voor zoo een bagatel, als dat reise naar den Congo, zoolveel tralddiere maken.

Woe! mee, zegt den otaris, le kongo soe lang de soepke tijt is waar daar met zijn Fransch, zegt Stance.

Ja, 't is een affaire! Overal waar ze aankwamen was alles maanden op voorhand gereed gemaakt, was 't schoon te zien en 't vuil gestopt. 's Nachts vijftig negers of negerinnen rond het bed om de muggen te verjagen, eten en drank in ijskassen bewaard, dinees en feesten zoolveel ge maar wilt en daarbij een dikke pree. Ehwel, wie zou er in die voorwaarden geen reise naar Congo willen doen?

En toch vindt men veel snullen, Naast de fascistenkliek, Die langs den doortocht brullen: Viefbeber, viefbeber.

Ja, menschen, de wereld wil hedrogen zijn. En majoor Sintespruit be droog zich ook toe hij, in de keuken van den troep, uitriep: Wat een lekker soepken voor de mannen!

— P... pardon, mijn m...majoor, zei de kok, ten is geen soepe weeie, 't is koffie!

Verleden week, is er een schip vergaan dat vol koffie zat. De 30 menschen die aan boord waren hebben zich gelukkiglijk, kunnen redden, maar de bootjes zijn den eigendom van de visschen geworden. Hadden wij daarvan maar een baalken op den zolder staan, zegt Stance, van de koffie natuurlijk, ze spreken van afslag maar 't is juist het tegenovergestelde, potvolkoffie.

Opslag, opslag
't Gaat steeds hooger,
Met uitzondering van ons pree,
Opslag, opslag
't Wordt steeds drooger
In mijn platten portmonee.

Vroeger, zegt mijn sakrament des huwelijks, ging ik naar de markt met eenige franskens in mijn portmonee en bracht ik mijn waren naar huis in den korf; nu moet ik mijn geld in den korf leggen en kan ik het gekochte in mijn portmonee steken.

Allee, dat is wel een beetje overdreven

Maar Sjarel van Nelsens Lowies die met de meid van de dochter van nen hussier van 't ministerie van finansien vrijt, die heeft mij gezegd dat er in den monitor, het Staatsblad, te lezen staat dat er in de maand Juli alleen 822 miljoen gewone belastingen 355 miljoen rechtstreeksche kontributies werden ontvangen en dat de fiscale takken voor de zeven eerste maanden van dees jaar deze van verleden jaar reeds met 1096 miljoen overschrijden. Is dat geen miljoendans?

Zeg me nu neker, beste vrienden, wat doen ze daar mee?

En Stance zit er weer met heuren snater tusschen en vraagt mij of ik niet weet hoeveel miljoentjes dat reise van 't keninklijk koppel en hun gevolg aan de schatkist gekost heeft.

Ik sta met mijn mond vol tanden, maar al de feesten meegeteld zal het toch wel eenige miljoentjes zijn, en

overtuisschen draagt men nog alle dagen oud-strijders naar het graf die in 't putken moeten niet van sja-grin-den en naar van ziekten of kwetsu-ren vaders den oorlog bekomen en die zij bij gebrek aan ondsandst niet ge-noeg hebben kunnen verzorgen.

Jefke Klerapers had zijn invaliditeit gevraagd bij was in den oorlog gekapt geweest van de gas en nu begon zijn oogpijn te verergeren. Hij moest naar het hospitaal van Brussel komen om door den oogmeester onderzocht te worden.

— Wat hebt ge? vroeg deze.
— Wel, meneer, ik zie niet goed meer en ik heb veel pijn in mijn oogen en in mijnen kop.

— Goed.
— Ik vind ik dat zoo goed niet, meneer, zei Jefke.
— Ceebon! en hij stelde mijn Jefke voor een zwart bord waarop hij een kleine letter plaatste.

— Welke letter is dat?
Jefke stond te kijken en zei niets. De kapitein, want die okkultist was kapitein, plaatste een grooter letter op het zwart bord.

— En nu?
En Jefke keek even dwaas.
— Houd ge met mij de vijf minuten stommen boer?
— Meneer, zei Jefke dan, al plaatst ge daar nu een letter zoo groot als een huis, ik kan het toch niet zeggen, want ik kan niet lezen!

Ja, beste lezers en alderliefste lezers, er loopen nog vele ongetel-derde Jekens die hunnen naam niet kun- nen schrijven en dat is geen wonder. Kijkt nekeer, voor den oorlog dan had de provincie Antwerpen 1256 scholen voor het lager onderwijs, met een schoolbevolking van 198762 kinderen. Namen daarentegen 1513 scholen voor 70.064 kinderen. In Namen dus één school met onderwijzer en hulponder- wijzer voor 46 kinderen; te Antwerpen één voor 158 kinderen.

Antwerpen bezat 4 nijverheidsscho- len, Henegouwen 45, Oost-Vlaanderen 6.

En onder den oorlog waren er op 100 ongetelde soldaten 91 uit Oost- Vlaanderen en 10 uit Luxemburg.

Ze hebben er ons dus altijd onder- gehouden en ze zouden dat willen blij- ven doen, maar 't zal niet waar zijn. Daarom iedereen op de bres! Alleman den strijd in!

Vlaanderen, ons land, roept ons
Wie zal niet antwoorden: Hier ben ik!

Laat ons dagelijks, na ons morgen- gebed, met onzen geliefden dichter Cy- ril Verschaere, herhalen:
O Land van roem en rouwe,
Van liefde en lijdensnood,
Gij wordt weer vrij en groot!
Wij zweren, houe troue,
U, Vlaanderen, tot der dood!

Dat doet Natus ook, maar dikwijls moet zijn morgenbed de plaats ruimen voor een schietgebede, omdat Natus altijd laat slapen gaat en bijgevolg moeilijk des morgens uit zijn plunnen kan. Maar nu heeft hij het gevonden. Hij heeft bij Jefke Pijp nu wekker gekocht en daarop deed hij een muzieks- ken plaats dat hem smorgens met een deuntje van den «Vlaamschen Leeuw» wakker maakt. Hij vertelde mij zijn uitvinding:
— Maar, Natus, vroeg ik, waarom die groote kosten, de gewone bed van nen gewonen wekker zou u toch ook wekken?

— Ja, zei Natus, maar na den tin- geling bleef ik nog wat liggen en nu, als mijn muzieksken den «Vlaams- chen Leeuw» speelt, ons nationaal lied, ben ik verplicht recht te springen, om de eer te bewijzen.

Tooneelstukken

TE KOOP in Boekhandel Volks- verheffing, Onderwijsstraat, 14
Aalsi:

Prochievrijers.
Landelijk spel in 4 bedr. (11 h. 6 d. blz.) 2^e prijs «Noordstar», Staatspremie 12,00
Dorpsgezag, 3,50
Blijspel in 1 bedrijf (6 h. 4 d.)

J. Van de Steen. — In den Tempel.
Tooneelstukje in 1 bedrijf 1,50 fr.
Herman Van Overbeke. — Roeping.
Drama in 3 bedrijven 7,50 fr.
Fantazie in 1 bedrijf. Prijs 5 fr.

Jozef Boon. — Van een Nonnetje dat wonderen Balsem wou kopen.
Een spel met een beetje droom en een beetje werkelijkheid in 1 bedrijf Prijs 7 fr.

Paus Van Haegendonck, 3,50
Tooneelstuk in 3 bedr., Staatspremie. Met dit stuk werd in 1922 't «Landjuweel» gewonnen (7h 3d).

Leentje uit 't Hemelrijk, 2,50
Blijspel in 1 bedrijf (3 h. 3 d.)
De Zot.
Spel van het erf in 3 bedr. Staatspremie (7 h. 1 d.)

The Golden River, 5,00
Tooneelstuk in 4 bedr. Staatspremie (11 h. 3 d.)

Remi Yaabie. — Viva Christo Rey!
Missiespel in 3 bedrijven, actueel en boeiend. — Spannende volkskunst. 15,00 fr.

Gaston Martens.
Het gouden Jubelfeest, 15,00
Tooneelstuk in 3 bedrijven
Sint-Pietersnacht, 12,00
Drama in 3 bedrijven.

De Groote Neuzen, 15,00
Blijspel in 3 bedrijven
Lakske,
Blijspel in 1 bedrijf

De Sterke Man,
Blijspel in 1 bedrijf,
Kermisleven,
Blijspel in 1 bedrijf
In één bundel 12,00

Kerkelijk nieuws

KERKELIJKE KALENDER

Zondag 9 September, 15e Z. na Sixten.
Maandag 10, H. Nicolaus.
Dinsdag 11, HH. Protus en Hyacinthus.
Woensdag 12, H. Naam van Maria.
Donnerdag 13, M's van den dag.
Vrijdag 14, H. Kruisvinding. N. M.
Zaterdag 15, O. L. V. van 7 Weeden.

STADSNIEUWS

Apothekersdienst:

Heden Zondag, 9 September, zal de apotheek open zijn van
Florent Laleman, Brugstraat.

Gemeenteraadszitting van 31 Oogst.

Afwezig de heeren: Allewaert, Sintobin en Van Steenkist.

A. Openbare zitting.

1. Goedkeuring aanbesteding riool- werken. Ameystraat, Molenweg, Nederweg, Albertlaan en Vredestraat.

Er waren drie aanbieders:
G. Beernaert en Zoons fr. 231722,50
Bietebier, Yper fr. 232794,00
Ostijn Alberie fr. 235000,00

Deze aanbesteding wordt goedge- keurd met algemeene stemmen.

2. Goedkeuring lastenboek leggen voetpaden.

Het geld ier het leggen van voet- paden in cementtegels van de kerk van het H. Hart, Ommevang, O. L. Vr- en Kerkelstraten, Boulevard en o- verige van de Dweerstraat; het bestek bedraagt 172492 franken. Het lasten- boek en bestek wordt met algemeene stemmen goedgekeurd.

Daarna gaat de raad in geheime zitting.

Bekwamen Patroonmaker

goed op de hoogte van
VROUWANTASIES
wordt gevraagd door
de
Schoenfabriek Van Lierde
124, Brusselstraat te Halle

Uit de Inrichtingen

Vlaamsch Huis.

Met de uitwisseling der bons van verbruik, en van de premiebons, zijn verschillende nieuwe actionarissen en premiehouders bijgekomen.

De wensch van voornam ingezeten- en van stad schijnt dus maar niet te willen in vervulling gaan. 't Vlaamsch Huis, blijft niet enkel leven, maar wint dagelijks aan gezag en invloed in alle kringen en standen.

Bieruitvoer.

De uitvoer heeft ter oorzaak der kernis veel last en overlast bezorgd. Maatregelen werden reeds genomen, om voor een goede en stipte bediening te zorgen.

Spaarkas.

Door te sparen in eigen inrichtingen dienen onze leden en strijdgenooten, op zijn best de Vlaamsche zaak.

Alwie onze zuivere Vlaamsch Nation- ale inrichtingen sterk wil, spaart daarom in eigen inrichting.

De spaarkas is elken Zondag open van 9 tot 10 uur voormiddag. Ook voor terugbetalingen.

Kermisgilde.

De nieuwe boekjes zijn gedrukt. De oude leden ontvangen Zondag het eerste bezoek van 't jaar 28-29. Wie wil lid worden geve zich aan, aan een der bestuursleden of de boden.

Vakvereniging.

Vereenigt zijt ge sterk, onvereenigt zijt ge niets. Werklieden vergeet dat niet. Vereenigt u in syndikaten die al uw belangen oprecht en ernstig die- nen. Dat is niet alleen uw recht, maar uw plicht.

De vakvereniging is voor ons niet een middel om 'n politieke partij sterk te maken, maar wel het middel om de arbeidersbelangen oprecht te dienen en intusschen te werken aan de orde- ning van het maatschappelijk leven. Ordening en regeling die wij in een toekomstig zelfstandig Vlaanderen wenschen en zullen doorvoeren.

Familieziekenbond.

't Volksbelang is op weg naar zijn 3000^e lid. Als elk lid, elke propagand- ist zijn plicht doet, hebben we tegen Nieuwjaar ons 3000^e lid bereikt.

HUISWEVERS

worden gevraagd, alsook bekwa- me wevers welke zich te huis wil- len vestigen, aan overeen te kom- men voorwaarden.

Goed en regelmatig werk.
Schrijven of zich aanbieden bij
VAN DAMME, Engelsstraat, 27
St Amandsberg (Gent)

ISEGHEM.

Gedurende de kermisdagen werd in een kinemazaal onzer stad een film af- gerold getiteld «Mata-Hari».

De waarheid omtrent het bewogen leven dezer vrouw ligt frisch genoeg in het geheugen opdat niemand zich late beïnvloeden door de verkeerde voorstelling van den film die het histo-

rische lader heelemaal verplaatst en speelt op nationale vooroordeelen en successen te oogsten.

Verantwoordelijk dient gezegd dat we 't bestuur van bovengenoemde kin- ema heelemaal buiten 't debat willen laten maar des te scherper nadruk leg- gen op de verkeerde beweegredenen die de laders van dergelijke opzettelijke historische vervalschingen bezie- len.

In dien we goed hebben gezien dan draagt de film het kenmerk «Luna Film Bruxelles». Dit spreekt boekde- len. Dat het alleen in een Brusselse mentaliteit kon opkomen zich dergel- ijken onzin te veroorloven heeft ni- emand te verwonderen.

Eenieder weet dat Mata-Hari, doch- ter van 'n Hollandse scheepsofficier en een Indische moeder enkele jaren geleden in Frankrijk werd gefusiljeerd onder beschuldiging van spionage zonder dat haar schuld ooit heel dui- delijk werd bewezen. Het zijn de Franschen die haar hebben ten doode veroordeeld. Het zijn dus Fransche soldaten die haar hebben gefusiljeerd en niet de russen zoals verkeerdelijk in de film wordt voorgesteld.

Geen wonder dat de escenceers van den film van den beginne af laten lezen dat om wille van het vermijden van diplomatische incidenten het kader der gebeurtenissen zal worden verplaatst! Om heel zeker te spelen worden de Russen en de Oostenrijkers verkozen, wel wetend dat men zich van deze zijde geene moeilijkheden op den nek halen zal, de Russen thans gesloten zijnde buiten de zoogezegde beschaafde gemeenschap en de Oostenrijkers machteloos neergeslagen zijnde zich niet kunnen weren.

Toen echter de film van Miss Cavell moest worden gedraaid, een film die evenzeer uitmunt door tal van vervalschingen die hem zelf in Engeland deden verbieden, dan waren het wel Duitsche soldaten die de misdaad vol- trokken. Toen kwam het in niemands gemoed op de Franschen te laten in- geeren om geen diplomatische inciden- ten te verwekken!

Maar, de Fransche kultuur mocht niet worden geschaad. Alles wat de Franschen in hun ware gedaante ont- maskeren kan moet worden verdoezeld. Men schaamt zich niet de gemeenste streken uit te halen om effecten te bereiken. Als het er om gaat vijandige stemming te verwekken tegen alles wat Germaansch is dan ont- ziet men te Brussel niets. Het wordt tijd dat de Vlamingen daar eens voor goed de les weten uit te trekken.

Samenwerkende Maatschappij voor 't Bouwen van Goedkooppe Woningen «Iseghemsche Bouwmaatschappij».

Openbare aanbesteding

op 18 September 1928 om 11,30 u. in de gewone zaal van het Stadhuis, voor het bouwen van TWAALF eengezins- woningen aan de Kesteloot. Begroo- ting 379329,00 fr.

Borgsom volgens artikel 17 en 30 van het bijzonder lastenboek.

De aanbesteding op zegelpapier ver- gezeld van een ondertekend borde- reel de eenheidsprizen meldende der uit te voeren werken, alsmede het be- wijs van storting eener borgsom van duizend frank door art 34 van het bij- zonder lastenboek vereischt zullen moeten ingediend worden ten laatste tegen 15 September toekomende, per aanbevolen brief en der dubbel omslag aan den heer Edmond Staelens, zaak- voerder der Maatschappij voor goed- kooppe woningen, Gentstraat 20 te Iseghem met de melding: «Aanbieding voor het bouwen van goedkooppe wo- ningen». De binnenomslag zal het op- schrift dragen: Aanbieding voor het bouwen van 12 (twaalf) eengezins- woningen aan de Kesteloot te Iseghem».

Plans bestek en lastenboek zullen beruften ter inzage der belanghebber- den, ten huize van heer Edmond Staelens, zaakvoerder der Maatschappij voor het bouwen van goedkooppe wo- ningen 20, Gentstraat, Iseghem; bij de Nationale Maatschappij voor Goed- kooppe woningen en woonvertrekken, Spastraat 56, Brussel, alsook ten bu- reele van den heer Louis Verstraete, bouwmeester, Vandenbogaardelaan te Iseghem, alwaar men alle verdere in- richtingen kan bekomen.

Iseghem, den 31 Augustus 1928.
Namens de Iseghemsche Bouwmaat-:

De Zaakvoerder, De Voorzitter,
get. Ed. Staelens, get. R. Holvoet.

Studie van den Notaris Schotte te Ingelmunster.

Instel: Dinsdag September 1928.
Toeslag: Dinsdag October 1928, telkens om 4 uur in «De Drie Konin- gen» te Ingelmunster van gemeente Ingelmunster.

Een schoon nieuw Handelshuis met allerlei gerieven, gansch onderkelderd, zeer goed gelegen en wel geschikt voor allen handel, omtrent rechtover de statie.

Gebruikt door m. Remi Pieters. Vrij met den toelag.
Gewone voorwaarden.

SPROETEN

verdwijnen gewaarborgd door

Crème Splendid

Prijs 12 fr.

T. koop in alle apotheken.
Apotheek LALEMAN te Iseghem.

Sociale Syndikale

KRONIJK

Bij de Schoenmakers.

In de staking der firma Thanghe- Vanhoutte, trad bij ons weten, geen verandering in. Allerhande gesprek- ken en vertelsels doen de ronde, die meestal van inhoud ontbloeit zijn.

Reeds twee weken naevolgend deed de Volksmacht een aanval op het Vrij Kristen Syndikaat. 't Luide eerst dat de Nationalisten hun leden lieten onderkruipen maar nu dat er slechts een persoon blijft voortwerken, en dat die persoon aan de Siskesinrichtingen niet vreemd is, nu zijwt de Volks- macht over onderkruipers, en 't luide dat wij achter de christenen loopen.

De waarheid is: dat wij zelfstandig onze eigen wegen gaan, en dat hebben de Siskes wel ondervonden. Het be- wijs: als wanneer De Clercq in de vergadering van Vrijdag 24 Oogst ons standpunt uiteenzette en de houding der christene vakvereniging juist en terecht hekelde, dat Decontere noch kikte noch mikte. Had hij gekunnen hij kroop onder zijn tafel.

Dat was één der redenen, waarom De Clercq het recht tot spreken in de vergadering van 30 Oogst ontzegd werd.

En de waarheid is nog, dat de chris- tene vereniging geen standpunt koos, noch durfde kiezen, maar intengeend haar leden, de leiding van de socialist- sche vakbeweging liet volgen, al- hoewel Decontere, met die leiding heelemaal niet scheen in te stemmen.

Te tam om zijn eigen weg te gaan en te laf om zich tegen een ongezone strooming te verzetten.

Ziedaar de houding der christene leiders in gezegde kwestie.

Jaloersheid doet hen daarom ande- ren aanvallen en leugens de wereld in- zenden.

Textiel.

De staking der firma Vanneste-Ver- wee is geëindigd. We gaven in ons blad trouw en zeer nauwgezet verslag over de gebeurtenissen. Op de laatste vergadering dwong Vereecke de werklieden zonder stemming terug naar 't werk te gaan. 't Ging zoover, dat zijn eigen leden hem verweten voor ver- kochte en verraders, en dat we met Vereecke eenigszins vreesden voor handtastelijkheden. We zagen nog nooit op 'n ruwer manier stakers naar 't werk stappen. Dat belet niet, dat de waarheidslievende Siskesleider schrijft, dat de staking ter voldoening voor de werklieden werd geëindigd en dat die werklieden, de Nationalisten den rug toekeerden.

De werkm. lid van het christen syndikaat, is en blijft slachtoffer, al- hoewel zijn medewerklieden zich met hem solidair verklaarden, en de cen- trale der christene textielbewerks betaalt hem een weekloon van 250 fr. voor zoolang hij werkloos is.

Dat is de waarheid en deze stelt de schrijver uit De Volksmacht in een klaar daglicht.

Lammerikken.

De Volksmacht schrijft en herhaalt, dat de Broeders De Clercq in Roel- selare hongerlooien betalen. Maar de meerderheid der werklieden is in het christen syndikaat vereenigt. De leiders dezer vereniging moeten wel bangerikken of verkochten zijn, om zulks maar zonder meer te dulden.

Allo, Siskes, breekt door uw han- delwijze het net uwer eigene leugens.

Noch Slaaf noch Bedelaar.

Het tooneelstuk in één bedrijf «Noch Slaaf, noch Bedelaar» (vlaamschgezind, en anti-militarist- tisch) moet aangevraagd worden bij Joris Lanno, drukker, Tielt. Enkel de toelating tot opvoeren moet beko- men worden vanwege het Secret. Vl. Front, Kester.

Menig tooneelkring vroeg reeds het stuk aan, dat nog maar éénmaal werd opgevoerd.

Alle ware Vlamingen
at omneeren zich
op ons blad

De betooging der Vl. Kath. Jeugd TE ANTWERPEN

Wij waren, en niet zonder reden, geenszins geestdriftig gestemd over het Jeugdverbond der Katholieke Ak- tie. Te vaak zagen we godsdienstige organismen misbruikt voor partij-doel- enden, en daartegen hebben wij, Vlaamsche Nationalisten, steeds met klem geprotesteerd, te meer waar het J.J.V.K.A. in Vlaanderen niet onvoor- waardelijk beantwoorde aan de eischen deswege gesteld door het Vaticaan zelf. Wat «Jong Duitschland» daar- over schreef, wat wij zelf er over schreven, heeft dit ten overvloede aan- getoond, onnooedig dus er hier op weer te keeren.

Wat heeft de betooging van 26 Oogst ons te zien gegeven?

Een massale Jeugd, waarvan een reuzenprocent, — het was werkelijk opvallend — nationalistische leeuwen- speldjes droeg, vooral West-Vlaanderen was daaromtrent wesprenkend.

Zou die onnoozele «Gazet van Ant- werpen» daar niets bij hebben geleerd?

En heeft het die Belgische staats- katholieke loyalisten niets gezegd dat de «Brabanconne» niet eens werd ge- speeld? Gelukkig maar ook, want dit stond vast, wij moegen het nu wel ver- klappen, had men bij de openbare plechtigheden zelfs maar de eerste klanken laten hooren van de «Brabanconne», dan was dat lied der verdruk- kers begraven geworden onder een «Vlaamschen Leeuw».

Heeft men er aan hoogerhand iets van vernomen. De afspraak tusschen een groot getal Jeugtleiders uit het West Vlaamsche en het Antwerpsche vooral, was anders goed geheim ge- bleven. Toch kan het wel zijn dat er een en ander van uitlekte en maar verstandig oordeelde de Brabanconne weg te laten. Het zou anders een ker- mis van belang zijn geweest en ge ziet van hier wat een effect zoo iets zou gehad hebben als publieke onderlijning van een telegram aan den Belgischen Koning dat men enkel van uit den ge- sloten officieelen kring dorst laten uit- gaan.

Aan sommige liberale bladen is dat scherp gevallen en ze schuimen er dan ook van dat het een aard heeft.

Wat «De Standaard» schreef naar aanleiding van de betooging te Diksmuide is even juist als waar de betooging te Antwerpen: «Doch: die be- tooging stond ook niet in het teeken van het loyalisme. (Hiermee wordt be- deld, de trouw aan België. Nota van W. H.) De Vlaamsche massa voelt geen bezwaar bij het wegblijven der driekleur en der «Brabanconne». Van 't standpunt der symbolen beschouwd is die toestand, wel nog niet tragisch, maar toch kritisch. De onverschillig- heid is een bron van vele kwalen».

Wat weeral een bewijs is dat het Vlaamsche volk een heel eind verder staat dan zijn zoogenaamde Belgicis- tische leiders. Zoo te Diksmuide, zoo te Antwerpen. Een officieel telegram van de kerkelijke hoogwaardigheids- bekleeders aan den koning, doet niets af aan de Vlaamsche houding eener Jeugd die over 't algemeen nationalis-

tisch voelt en denkt. En de onverschil- ligheid der Vlaamsche massa tegen- over Belgische symbolen, zoals De Standaard eindelijk vaststelt, bewijst eenvoudig dat het juist is wat wij steeds schreven, dat die massa intuï- tief Vlaamsch nationaal voelt, en... zal leeren denken, dank zij de taale werkzaamheid, zoals de Belgicis- tische volksvertegenwoordiger Vinde- voghel erkende, der Vlaamsche nation- alisten.

Intusschen zegt het toch ook iets dat men onder al de leeken in Vlaan- deren, één waardig vond tot het voor- zitterschap der J.V.K.A., en dat één ééne student was tijdens de oorlog aan de Nederlandsche Universiteit te Gent, dus aan «l'Université de von Bissing» zoals de frankiljonschen schelden. Ik wensch mijn gewezen Leuven- schen professor, van harte geluk. Zijn foto in de XXe Siècle — wist die dat wel? — heeft in mijn nog jonge her- inneringen opgefrischt die me steeds aangenaam bleven.

En wat nu gezegd van de liberale pers die al haar modder, haar belgic- schen, frankiljonschen modder heeft uitgestort over de betooging van het J.V.K.A.?

Van af de «Neptune» tot de Ant- werpsche «Matins» die volgendewijze schreef:

«Antwerpen heeft gisteren al de «genen ontvangen, die te St Niklaas «ken te Moerbeke-Waas, te Steenok- «kerzel en te Sottegem, op onze kap- «kelen, door ons zeer duur hun ver- «valschte boter te verkoopen en hun «gedoopte melks».

En verder:
«Achter zich een gezonden stal- «en «mestgeur latend, met hier en daar- «nog verlaatte aromen van wierook en «was, waren de katholieke Congres- «sisten meester van de straat.

«Bij 't etenstuur lieten ze zich heel «gevoon op den rand van 't voetpad «meer, of gingen, als koewachters die «zich in de stad niet thuis gevoelen, «elgigen langsheen de gevels van de «beerenhuizen rond het Park, de De «Keyzerlei, de Nationale Bank... Veel- «meer dan in restaurants of herbergen «shinnen te gaan, aten ze in volle straat. «Ze gunden de stedelingen geen cent».

En nog verder:
«Terwijl ze hun democratische bot- «sterlammen verorberden, volgden de «katholieke Vlaamsche jongeren met «spottenden blik de onthutste stede- «elingen, vielen vrouwen en meisjes «elastig, maar hielden zich, schijnheilig, «kooft, zodra de pastoorkens hun ci- «ceronen, hun den rug niet meer had- «den toegekeerd».

Dat schoolie-proza is waardig van de sektarische bende die niet vrijgees- tig maar wel vrijbeestig is zoals haar titelaten het bewijzen. Het katho- lieke Vlaanderen kan eens te meer een les putten uit deze Belgische uitrin- ghigheid, want het zijn toch die libera- len waarmee de staatskatholieken sam- men regeeren te Brussel, tegen Vlaan- deren!

WARD HERMANS.

KLOKKE ROELAND

A. Rodenbach.
Boven Gert rijst, eenzaam en grijsd,
't Oud Belfort zinnend van 't verleden;
Treurt de oude held op 't Gent van heden;
Sombere en grootsch, steeds stom en doods
Maar soms hij rilt. En eensklaps gilt,
Zijn bronzen stemme door de stede.
Tritt in uw graf, tritt Gentsche helden,
Gij, Jan Hyoens, gij Artevelde;
Mijn naam is Roeland, 'k kleppe brand,
En luide storm in Vlaenderland.

Een portschiet schiept 't bronzen lied,
Prachtig weertovrend mij voor de oogen.
Mijn ziel herkent het oude Gent:
't Volk komt gewapend toegevoegen,
't Land is in nood «Vrijheid of dood!»
De gilden komen aanzetogen.
'k Zie Jan Hyoens, 'k zie de Artevelde
En stormend roept Roeland den helden:
Mijn naam is Roeland, 'k kleppe brand,
En luide storm in Vlaenderland.

O heldentolk, o reuzenvolk,
O pacht en macht van vroeger dagen!
O bronzen lied, 'k wete uw bedied,
En ik versta 't verwijfend klagen;
Doch wees getroost: Zie 't Oosten bloot
En Vlaandens zonne gaat aan 't dagen.
Vlaandren den Leeuw! Trit ude toren,
En paart uw lied met onze koren:
Zingt: Ik ben Roeland, 'k kleppe brand,
Luide triomf in Vlaenderland.

Nieuwe geïllustreerde Uitgaven
DER

VOLLEDIGE WERKEN
VAN

Hendrik CONSCIENCE

schöne boekdeelen in octavo-formaat

Het volledig stel 58 boekdeelen,
in eens genomen, 400 r.

I^e REEKS. — INGENAID 5 FR.

1. De omwenteling van 1830, 139 blz.
2. Een slachtoffer der mosderliefde; Eene stem uit het graf, 143 blz.
3. Mengelingen: De zending der vrouw; Het boetende meisje; De moordenaar; De maagd van Vlaan- deren; De brandende schaapherder; De grootmoeder, 113 blz.
4. Baas Genzendonck, 142 blz.
5. De loeljing, 149 blz.
6. De baanwachter, 126 blz.
7. Eene O te veel, 143 blz.
8. Wat eene moeder lijden kan: Rede- voeringen, 128 blz.

9. Siska van Roosemael; Hoe men schilder wordt, 127 blz.

10. Eene welopgevoede dochter, 118 blz.

IIe REEKS. — INGENAID 6 FR.

1. Eene gekkenwereld, 155 blz.
2. Menschenbloed, 169 blz.
3. Eene verwarde zaak, 180 blz.
4. Een zeemanshuisgezin; De dichter en zijn droombeeld; Eene uit- vinding des duivels, 166 blz.
5. De keus des harten, 170 blz.
6. De giergierd, 164 blz.
7. Moeder Job, 167 blz.
8. Graaf Hugo van Craenbove, 172 blz.
9. De plaag der dorpen, 175 blz.
10. Lamsbrecht Hensmans, 163 blz.
11. De ziekte der verbeelding, 175 blz.
12. De twee vrienden; Rikke-tikke- tak, 171 blz.
13. Een goed hart; Houten Clara, 18

Belangrijk bericht!

Gij allen die min of meer onderhevig zijt aan brustkwalen: Bronchiet, Griep, Asthma, Keelontsteking, Heesten, Kuchelen en Fluiteren, indien gij tot hertoe alles beproeft hebt zonder afdoend effect te bekomen, indien gij hopeloos zijt en misnoedig, vergeet niet dat er een middel is dat sinds 50 jaren duizenden en duizenden hopeloze gevallen genezen heeft.

Borstbalsem Martin Toms, Resina zalf, Microbenpillen

Volgt de volledige behandeling voor zes weken waarvan het regelmatig gebruik de diepst ingewortelde borstziekten uitroeft en geneest, en aldus 't best voorbehoedmiddel is tegen de tering en 't zekere geneesmiddel van Schrijft om inlichtingen aan MARTIN TOMS, Apotheker-Specialist, 112, Wetstraat, Brussel of wendt U rechtstreeks tot uw apotheker die U het gevraagde zal bezorgen.

PRIJZEN: Zonder Zalf 17,50 fr., met Zalf 25 fr., Microbenpillen 12,50 fr., Maagdrank 20 fr., Behandeling voor 18 dagen 85 fr., Serie van 6 weken 185 fr.

Het Oud Bier der brouwerij "De Arend," is gekend voor 't gezondste, klokste, aangenaamste. A. Louwaege-Verstraete, Cortemarck

PECTOIDS

Overtreffen alle andere zwarte pill-kens tegen den hoest!

ZIJ KOSTEN ENKEL 4 FRANK!

UW APOTHEKER HEEFT ER!

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissere mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT

MONO POEDERS

Onfeilbaar geneesmiddel tegen: Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatiek, Gripps

WAAROM?

zijn de MONO POEDERS verkieslijk dan alle anders produkten van gelijken aard?

OMDAT

zij onmiddellijk de hevige pijnen stillen. zij altijd genezen daar waar alle andere geneesmiddelen mistukt zij de maag nooit vermoelen. zij door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen. zij, dank aan hunnen aangename smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden. zij in geen cachetten zijn, en dus door de teederste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN in doozen van: 12 pakjes 4,50 fr. 25 pakjes 8,00 fr.

SUIKERBAKKERIJ

Alberic Debruyne-Devolder

Rousselaestraat, 18, ISEGHEM

Artikelen voor St Niklaas, Paasch artikelen en Nieuwjaarsgeschenken.

Kruidenierswaren

Conserven, Specerijen, Chocolade, Dessert, Biscuits, Pralines, Fondants, Suikers, Doopsuikers, Chocolade in reepen en in pakken. Grootte keus van Spekken, essence, acidulé, forré. Eierkleursel voor broodbakkers.

In 't groot SUIKERHANDEL In 't klein Bijzondere Prijzen voor Voortverkoopers

PIANOS OP DEN KLUISBERG

B. Van Hyfte

Gent, Nederkouter, 32 Gent (dicht bij het Paleis van Justitie)

Oudste fabriek van België en ook de goedkoopste. Altijd keus van 100 tot 150 pianos.

TE VERKRIJGEN in alle Isegheemse Apotheken

OP DEN KLUISBERG

Wie den Kluisberg bezoekt, late niet na het Vlaamsch Huis «Klokke Roelands» te bezoeken; eigenaar Maurits De Vos-Fiévé, waar benevens alle slach van dranken, ook nog te bekomen is in zijn winkel: chocolade, biscuiten, bonbons, speelgoed, enz. Koud buffet, enz., enz. Verhuuring van gemeubelde kamers en keukens. Stalling voor motos en velos kosteloos. Eenig depot voor de streek van alle slach van katoenen en wollen beddedekens, en dweilen. Verkoop aan fabrieksprijzen.

VOOR UW

Schilder- & Behangpapier

WENDT U TOT HET HUIS

J. LEFEVERE-HUYSENTRUYT Roeselaestraat, 168, Isegheem

Magazijn van kleuren en vernissen. Grootte keus van sponzen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en tapijten. Trouwe bediening Lage prijzen

BLOEDTHEE

OVERTREFT PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN

voor het zuiveren van 't bloed

GENEEST ALLERBEST EN OP NATUURLIJKE WIJZE: uitslag, puisten, speeksel, asthmalische verstopping, draaillingen, gal, slijmen, enz.

IN ALLE GOEDE APOTHEKEN OF RECHTSTREEKS BIJ DEN UITVINDER

Apotheker Vandenburghe

49, RIJSELSTRAAT, 49,

MEENEN

Prijs 4,50 frank

Prijs 4,50 frank

Prijs 4,50 frank

Leest aandachtig!

Voor uwe elektrische inrichtingen van drijfkracht, verlichting, verwarming, bellen, telefoon en radioinstellingen, wendt u tot 't huis

HENRI SIMOENS-SCHACHT HONDSTRAAT, 14 ISEGHEM

Aankoop, verkoop en huur van nieuwe en okasie motors.

Alle herstellingen Spoedige uitvoering Inlichtingen en beschrijvingen zonder verbintenis Voordeelrijke prijzen

De schoonste kinders... zijn deze die dagelijks gepoederd worden met

DULCIOR POEIER

Te koop in alle goede Apotheken. DE DOOS 1,50 FR.

DE VALLENDE ZIEKTEN!

EEN ENKEL GENEESMIDDEL zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal

HET IS DE Poeder Epilepsia

Prijs: 20 frank

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is

Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 jaar duurden.

Te koop in alle goede apotheken of rechtstreeks bij den bereider Apotheker Vandenburghe - Meenen

Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

Joepie is soldaat

DOOR POL VARENS.

(1° VERVOLG)

En de jongens kwamen en Joepie ook... en als poedels achter hun meester, volgden ze den sergeant op tot bij een soldaat die daar met een houten plakje op een stok stond. Op het plakje las Joepie: Depôt du genie.

Een dertigtal jongens van alle grootte en dikte stonden daar seffens bijeen.

— Par quatre, schreeuwde de sergeant.

De bende ging lamleidend op rijen van vier staan. Die 't niet begrepen, zagen wat de anderen deden en zoo was de ordeloze bende spoedig in een peleton «burgers» herschapen.

— En avant marche! beval de sergeant.

Een koppel korporaals ging aan 't hoofd om den weg te wijzen. De sergeant zelf liep neven den groep, met zijn hoofd recht op als een struisvogel.

De gansche tocht had anders veel weg van een troep koeien, die ter slachting gaan, zoo'n bedrukt en misnoedig wezen hadden de meesten op.

De gansche stad werd doorloopen... Men kon waarlijk op de gezichten der

jongens lezen, dat ze die eerste gedwongen wandeling vervelend lang vonden.

— Zijn w'er nog nie bena, moat? fluisterde Joepie zijn toevalligen geboortoe.

— J'comprein nein, fieu, was 't antwoord.

— 't Is verdomme nen herdekop, dacht Joepie hardop, en daar hij op een hoekje liep had hij geen gelegenheid zijn vraag elders te herhalen.

Ten slotte kwamen ze dan toch aan de kazerne. Een ruig vuil gebouw. 't Leek in geen tien jaar meer gewit, en voor al de vensters waren dikke ijzeren staven aangebracht.

Joepie dacht onwillekeurig aan een gevangenis.

Het groepje stapte recht al over de koer, de trappen op... en 't klimmen duurde zoolang, dat wanneer de meesten dachten op den zolder aan te landen, dit dan ook werkelijk gebeurde.

Alle meters, tusschen de schoorbalen in was er een matras gelegd, waarop een gansche rommel was samengebracht.

Daar liepen er reeds rond met een soldatenbroek aan, terwijl anderen in

hun «vaandel» er eene aan 't passen stonden. Die moesten blijkbaar vroeger gearriveerd zijn.

De nieuw aangekomenen moesten een der leeggeliggende matrassen kiezen en het boeltje dat er lag probeeren aan te doen. Het leek er weldra zoo'n rammelzoo, dat een voddenmarkt er niet kon bij vergeleken worden.

Was uw jas te groot of uw broek te lang, dat kwam al zoo nauw niet. Gij moest maar eenvoudig gaan zoeken of er geen andere was, wiens broek te kort en wiens jas te klein was en dan onderling verwisselen.

Boven het geroesmoes uit, weerklonk af en toe de krijschende stem van een der onderofficieren, die allerhande bevelen gaven of hier en daar bij een al te onhandige een handje toe staken.

Joepie was van de eersten klaar. Zijn broek hing wel wat op de schoenen, maar dat was zijn minste bekommernis. Hing vaders Zondagsche broek ook niet te lobberen? «Dat is zelfs mode geweest» had de brave man steeds geantwoord, wanneer een zijner dochters, die ook reeds aan mode begon te denken, hem dit deed opmerken. En Joepie peidde etzelfde. Zijn vest was nogal meegevalen, maar zijn helm had hij moeten verwisselen met een klein manneken met nog een kleiner kopkepen. «Want die hie stoat boven oep mijne kop te dansen» verklaarde Joepie.

Ondertusschen had hij reeds kennis gemaakt met zijn naaste geboortoe. Een klokke Vlaamsche boer. Zonder naar zijn naam te vragen had Joepie hem

reeds gedoopt, naar de kleur van zijn haar.

— Ehwel, Witte, zijde gij hoast geried. Zie es, hoe flink da'k er uit zie, met mijn sodoatenkestuum.

— Ioa, moar aa dinge paste oek beiter, 'k hem wel drij kiers van jas moeten vertoetelen.

— Na, goa 'k es zien wa-me nog allemoal emmen... Ah! hier hem ek mijnen ransel. Da moet alles in.

En toen stak Joepie, terwijl hij telkens het ding noemde, heel het boeltje in zijn ransel.

— Nog al twië hemsens, en 'k hem er al ien oan. Wat da-ge toch allemoal verniet krijgt, he witte... en wanten oek al... Wat zijn-we toch rijke menschen, hé witte! en zoo noemde hij de gansche litanie dingen, tot het laatste voorwerp in den ransel verdwenen was.

Wanneer de sergeant oordeelde dat ze allemaal aangekeed en een beetje in orde waren, 't was toen reeds drie uur namiddag geworden, riep hij: «Rassemblement dans la cour» «Rassemblement op de koer».

Da't werd zoo dikwijls door sergeant en korporaals herhaald tot al de «bachtchen» in draf den trap afholden. Beneden klonk het: «Sur deux rangs! Préparez les feuilles de rejoindre!»

Na veel gestamp en gewrijf, en terwijl de onderofficier zijn stem heesch krijschte van «Silence dans les rangs!» en «Taisez vous là-bas!» kwam men er eindelijk toe, twee rangen, zoo recht als een krinkelend serpent, samen te stellen.

Alvorens tot de naamafroeping over te gaan legde de sergeant uit, dat ze bij het hooren van hunnen naam «Présent» moesten roepen en het oproepingsbevel afgeven. Een bijgeroepen korporaal vertaalde, om de gelijkheid te dien: «As g'elere noem huurt appeleren, dan moe-je Présent roepen, en de feuilles de rejoindre afgeven».

Toen begon de naamafroeping, een vervelende litanie van alle heiligen, want er waren ongeveer honderd rekruten opgeroepen. Toen men aan de «Van's» begon, luisterde Joepie aandachtig toe; men kan den sergeant moeilijk verstaan.

Daar klonk het met een sterk fransch accent: VAN ROÏ!

Niemand antwoordde. Joepie had gewis nooit zijn naam zoo hooren uitspreken.

— Van Roï! herhaalde de sergeant. Joepie, kreeg zoo precies den indruk dat hij bedoeld was, en bijna onbewust riep hij den sergeant toe: «Ben ekik het somtijds niet, ik heet Job Van Roy!» en meteen trad hij een paar stappen voorwaarts.

De sergeant die een Waal was moest er toch iets van gesnapt hebben, want hij kwam naar Joepie toe, bezag even zijn briefje, rukte 't wild uit zijn handen en snauwde hem toe: «A votre place, paysan!»

Joepie begreep er niet veel van, maar daar men hem niets meer zegde, ging hij weder bij de anderen staan.

Intusschentijd was er een luitenant op de koer gekomen.

Toen hij den sergeant naderde

bracht deze met groot gebaar zijn hand aan den kop en groette.

De «Schachten» verroerden geenvin. Ze wisten wel niet of ze met een generaal of een kapitein te doen hadden, maar het sijn kostuum en de gouden sterrekens lieten vermoeden dat het een hoog en machtig personage moest zijn.

Hunne foltering duurde gelukkiglijk niet lang. De sergeant kondigde aan, in 't fransch natuurlijk, dat ze hun «Gamelles» moeten halen, daar het eten juist was aangekomen.

Vijf minuten later, na een fel gedrang rond de ketels, waren ze allen aan den disch.

Eerst soep, die tusschen haakjes gezegd, niet slecht was. Er had blijkbaar een mooi stuk rund ingekookt.

Zij die 't geduld niet hadden om er lang aan te lepen, dronken ze eenvoudig uit, want hunne magen waren hongerig en sommigen kwamen van zeer verre.

Het tweede gerecht bestond uit aardappelen gemengd met savooien en daarbij een frikadel ofte een «boulets» zoodals men in 't leger algemeen zegt.

— Dat es wel nie zoë goed, as e stik van 't verken, meende Joepie, moa 'k hem hoenger, en hoenger es de beste saas, hoërdeke ons voader altijd zegen, en 'k moet bekennen dat de vent geelaak haä.

De koer bood een aardig tafereel.

(t Vervolg)